

LAPSABIELUD – SONITA ALIZADEH

Materjali autor: Maarit Jõemägi

KOOLIASTE:	IV kooliaste
AINETUND:	Inimeseõpetuse kursus „Perekonnaõpetus”
LÕIMING:	Ühiskonnaõpetuse I kursus, teema „Inimõigused” või valikkursus „Inimene ja õigus”, teema „Inimõigused”
ÕPITULEMUSED:	Õpilane <ul style="list-style-type: none">• teab abieluga seonduvate tavade ja kommete tugevdavat ning toetavat mõju inimsuhetele;• mõistab sotsiaalse lähivõrgustiku tähtsust abielu toetava süsteemina. <i>On soovitatav, et eelnevalt on käsitletud järgmisi teemasid: perekond ja abielu. Abielu teema laiendamiseks soovitatav tund.</i>
TUNNI PIKKUS:	45 min <i>Alternatiivina sellele tunniplaanile võib kasutada ka sama teema ja õpitulemustega kahe tunni (2 x 45 min) materjale.</i>
ABIMATERJALID:	<ul style="list-style-type: none">• Laul: Sonita Alizadeh „Daughters For Sale” (3:58) https://www.youtube.com/watch?v=DG-T3BVA0is• Lapsabielude statistika kaardil: https://www.girlsnotbrides.org/where-does-it-happen/atlas/#/.• Video: „Lapsabielude lõpetamine mõjutab kaheksat kestliku arengu eesmärki” (1:15) https://www.youtube.com/watch?v=OHjqAST2C5w• Video: „Why is child marriage a form of violence against girls?” (0:40) https://www.girlsnotbrides.org/themes/violence-against-girls/• Video: „No Time to Lose: Child Marriage” (2:37) https://www.youtube.com/watch?v=iShOiMvik8A• ALLIKAS 1: Sonita Alizadeh – Afganistanist pärit aktivist, kes võitleb räpi abil lapsabielude vastu

SISSEJUHATUS:
7 min

Õpetaja loeb ette Sonita tsitaadi:

- „Meist igaühel on võimetus ja vahend, et maailma muuta. Minu vahend on mikrofon, mis on sinu oma?”

Õpetaja küsimused klassiarutelu läbiviimiseks:

- Missugusele inimesele võiks see tsitaat kuuluda?
- Millises valdkonnas võiks see inimene tegutseda?
- Kas on üldse vaja midagi maailmas muuta?
- Mida sooviksid sina muuta?
- Miks on see oluline?

ÕPPIMINE:
I osa
5 min

Õpetaja paneb mängima Sonita loo „Tütred müügiks” („Daughters for Sale”). Olenevalt sissejuhatava arutelu pikkusest otsustab õpetaja, kas vaadatakse terve lugu või osa sellest.

Sonita Alizadeh „Daughters For Sale” (3:58). Kättesaadav aadressilt:
<https://www.youtube.com/watch?v=DG-T3BVa0is>

Õpetaja küsimused klassiarutelu läbiviimiseks pärast video vaatamist:

- Millised emotsioonid tekkisid seda lugu vaadates?
- Millest lugu rääkis?

Õpetaja tutvustab õpilastele: Sonita Alizadeh on Afganistanist pärit aktivist, kes võitleb räpi abil lapsabielude vastu.

II osa
15 min

Õpetaja jagab õpilastele Sonita loo (ALLIKAS 1). Õpilased loevad teksti läbi ning sellele järgneb klassiarutelu õpetaja eestvedamisel.

- Millisest riigist oli Sonita pärit?
- Milline elu on Sonital olnud?
- Meenuta, mis huvitas sind, kui olid 10-aastane?
- Millistele teemadele pööras Sonita oma lauludega tähelepanu?
- Milles seisneb lapstööjõu ja lapsabielude teemade olulisus?
- Miks pidi Sonita abielluma?
- Millistel põhjustel sina abielluksid?
- Millal on õpilaste meelest õige aeg abiellumiseks? Kuidas on seaduses määratud?

III osa
10 min

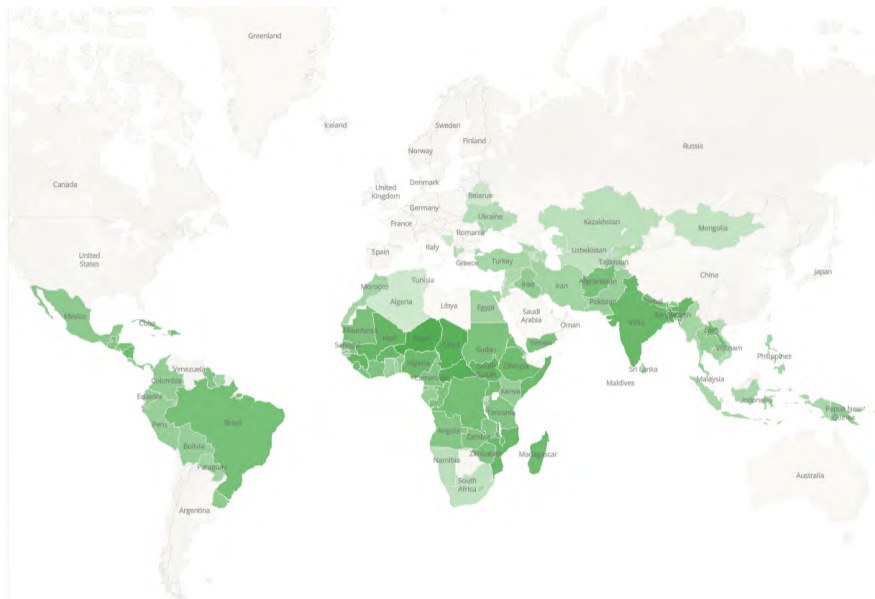
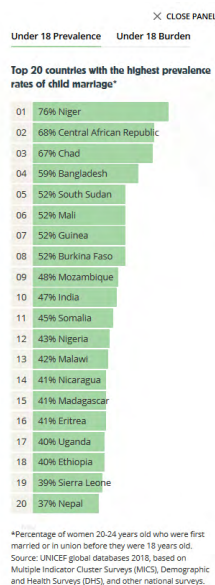
LAPSABIELUD

Õpetaja tutvustab õpilastele statistikat.

Lapsabielude statistika kaardil: <https://www.girlsnotbrides.org/where-does-it-happen/atlas/#/>

- Vajuta menüül: „Top 20 Child Marriage prevalence and burden”, mis näitab lapsabielude levimust maailmas ja toob välja 20 riiki, kus on kõige enam levinud lapsabielud.
- Milliseid järeldusi oskavad õpilased kaardil nähtu kohta teha: mis piirkonnas on lapsabielud levinud?

Joonis 1. „Top 20 Child Marriage Prevalence and Burden”. Lapsabelude statistika kaartid: <https://www.girlsnotbrides.org/WHERE-DOES-IT-HAPPEN/ATLAS/#/>.

Õpetaja näitab videot, kuidas lapsabelud mõjutavad kaheksa kestliku arengu eesmärgi saavutamist.

Lapsabelude lõpetamine mõjutab kaheksat kestliku arengu eesmärki (1.15). Kättesaadav aadressilt: <https://www.youtube.com/watch?v=OH-jqAst2C5w>

- Õpilastel on ülesanne jälgida, mis on need eesmärgid.

Õpetaja näitab videot, mis kirjeldab, kuidas mõjutavad lapsabelud tüdrukuid.

„Why is child marriage a form of violence against girls?” (0:40). Kättesaadav aadressilt: <https://www.girlsnotbrides.org/themes/violence-against-girls/>

- Õpilaste ülesanne on märgata, kuidas lapsabelud mõjutavad tüdrukuid. Milline tagajärg on nende meelest kõige ulatuslikum ja miks?

KOKKUVÕTE:
8 min

Õpetaja näitab kokkuvõtvat videot lapsabelude leviku ja mõju kohta:

„No Time to Lose: Child Marriage” (2:37). Kättesaadav aadressilt: <https://www.youtube.com/watch?v=iShOimvik8A>

- Õpilastel on ülesanne mõelda, miks on nende meelest oluline lapsabeludest rääkida.

ALLIKAS 1:

Foto 1. Sonita esinemas

Sonita Alizadeh – Afganistanist pärit aktivist, kes võitleb räpi abil lapsabielude¹ vastu.

„Meist igaühel on võimalus ja vahend, et maailma muuta.

Minu vahend on mikrofon, mis on sinu oma?”

Sonita

Sonita sündis 1997. aastal ja tema varajane lapsepõlv möödus Afganistanis, Herati linnas, mis oli tollal Talibani² võimu all. Esimest korda kaalus Sonita perekond teda pruudiks müüa, kui tüdruk oli vaid 10-aastane. Ta on tõdenud, et ei saanud tollal toimuvast eriti aru. Sellest lapsabielust päästis teda asjaolu, et perekond põgenes Talibani eest Iraani. Sonita elu jätkus Iraani pealinnas Teheranis, kus ta töötas koristajana ja müüs käsitööd.

Avastades kasvades endas erinevaid kunstiaandeid, hakkas Sonita 14-aastaselt eksperimenteerima räppmuusikaga. Kuigi üksinda avalik räppimine pole tüdrukutele lubatud, ei suutnud ta vaikida ning nii kirjutas Sonita oma esimese räpiloo, mis rääkis lapstööjõust. Mõne aja pärast märkas Sonita, et tüdrukud lahkuvad koolist ootamatult, sest nende perekonnad on otsustanud nad abielluma sundida. 16-aastaselt oli kord ka tema käes. Sonita lähedased teatasid, et neil tuleb abielluda, kuna perekond vajab raha Sonita vennale naise ostmiseks.

Tarmukal neil olid aga teistsugused unistused ja ta kirjutas räpiloo „Tütred müügiks”, mis kajastas nii ta enda kui ka paljude tema sõprade tundeid olukorras, kus neilt võetakse unistused ja perekonnad müüvad nad abikaasadeks sunniviisiliselt. Video muutus Youtube'i keskkonnas kiirelt populaarseks. Loole aitas video teha Iraani filmirežissöör Rokhsareh Ghaem Maghami, kel on Sonita elus olnud oluline roll. Nimelt maksis ta Sonita perele 2000 dollarit, et pulmad edasi lükata, aitas neil saada viisa õpinguteks Ameerika Ühendriikides ning tegi tema elust ka dokumentaalfilmi pealkirjaga „Sonita”.

Nii Sonita räppimine lapsabielude vastu kui ka film on pälvinud laialdast tähelepanu ja aidanud kaasa aruteludele sel teemal üle maailma. Täna õpib Sonita Ameerika Ühendriikide pealinnas Washingtonis ülikoolis ja jätkab oma aktivismi koostöös Ameerika vabaühendusega Strongheart Group. Ta esineb erinevatel üritustel, jagab intervjuusid ja aitab igati kaasa, et tõmmata teemale tähelepanu, et lapsed ei peaks abielluma.

1 Lapsabieluga on tegemist juhul, kui üks või mõlemad abiellujad on nooremad kui 18 eluaastat. Enamus lapsabielusid maailmas on sunnitud abielud, kus lapselt nõusolekut ei küsita ja abiellumise korraldavad laste perekonnad. Tegu on levinud probleemiga, igal aastal sunnitakse niimoodi abielluma 12 miljonit tüdrukut, üks pea iga kahe sekundi tagant.

2 Taliban on radikaalne sunniitide islamiliikumine, mis ei austa seadusi, inimõigusi ning kehtestab vajadusel oma võimu läbi vägivald.

Kasutatud allikad:

Khaleeli, Homa. (24.10.2016). *Sonita's director: why I paid \$2,000 to stop a rapper being sold into a forced marriage*. Guardian.

Carr, Flora. (17.05.2018). *Rapping for Freedom*. Time.

Hackwill, Robert. (01.12.2015). *A marriage made in music; the extraordinary tale of Afghan rapper Sonita Alizadeh*. Euronews.

Sonita koduleht <https://www.sonita.org/>

Girls Not Brides koduleht <https://www.girlsnotbrides.org/about-child-marriage/>

Foto: State Department / Lawrence Schwartz <https://www.flickr.com/photos/iip-photo-archive/25529755213>

„Brides for sale” video: <https://www.youtube.com/watch?v=n65w1DU8c-GU>

Joonis 2. Sonita elus olulised kohad maailmas.